

De la immortalitat a l'oblit

J.A. Mendiola

Quina relació podien tenir Billy Wilder, un austríac que havia estudiat Dret a Viena i un mallorquí que diuen que també havia estudiat Dret a Barcelona? Bàsicament el cinema. Però també la condició d'emigrats a la terra allà on compten els somnis que es converteixen en realitat i obliden els que esdevenen malson. Tots dos es varen canviar el nom. Billy era Samuel al seu país i Fortunio va néixer Josep Lluís al carrer Apuntadors. Arribaren a fer les Amèriques per raons diferents.

L'austríac per pura supervivència, fugint dels nazis, mentre que el nostre paísà volia aconseguir l'èxit a qualsevol preu. Tenia talent i es posà el llistó molt alt.

El primer a arribar va ser Fortunio i, de cop i volta, es trobà quasi en el cim. Comença treballant pel públic hispà amb Pilar Arcos, de qui va ser-ne parella fora dels escenaris, per fer-se un lloc com "latin lover" entre tot el públic dels Estats Units al cap de molt poc temps. Damunt els escenaris triomfà compartint protagonisme amb Katharine Cornell a *Dishonored Lady* (1930), per passar ràpidament al cinema, a la capçalera del programa a *The Careless Lady* (1932), a la vora de Joan Bennett, ni més ni manco. Aquest mateix any, mentre Fortunio tocava amb

un dit el cel i veia el seu somni molt a prop de convertir-se en realitat, Samuel Wilder firmava a Alemanya el guió de *Es war einmal ein walzer* o *Madame wünscht keine kinder*, arribava als Estats Units amb una mà davant i una altra darrere, vivia a la casa de Peter Lorre i intentava fer-se un lloc dins la indústria. Es trobaren anys després, a *Five Graves to Cairo* on F.B. interpretava el divertit General Sebastiano. El petit jueu d'ulleres ja havia trobat el camí cap a la immortalitat, mentre que el bell galant, als cinquanta anys, caminava cap a l'oblit. ♦

¿ Pot entendre la música un poble que lladra d'aquesta manera?
Fortunio Bonanova, a *Cinco tumbas al Cairo*